

Uuden kehittämistä ja vanhan tehostamista digitalisaation avulla

21.11.2023

Seinäjoen ammattikorkeakoulun ja Vaasan yliopiston toteuttamassa Diginet-hankkeessa on kehitetty teollisuuden alan pk-yrityksille Diginet-testi, jonka avulla yritykset voivat arvioida oma digitalisaatiotasoaan ja saada vinkkejä sen kehittämistä varten. Yhtenä osatekijänä tässä Diginet-testissä on ns. digitaalinen ambidexterity, jolla tarkoitetaan digitalisaation hyödyntämistä yhtäaikaisesti sekä uuden kehittämisessä että olemassa olevan liiketoiminnan tehostamisessa. Yleisesti ottaen yrityksen kannattaisi panostaa kehittämistoimissaan molempiin: uuden kehittäminen vaikuttaa menestymiseen pitkällä aikavälillä ja olemassa olevan tehostaminen lyhyellä aikavälillä.

Uuden kehittäminen ja olemassa olevan tehostaminen ovat osa yrityksen oppimista

Uuden kehittämisestä käytetään englanniksi käsitettä exploration ja olemassa olevan tehostamisesta käsitettä exploitation. Ajatuksen kehitti alun perin March (1991), jonka mukaan nämä molemmat ovat organisaation oppimisstrategioita ja erittäin tärkeitä innovoinnin kannalta. Exploration pitää sisällään uusien mahdollisuuksien aktiivisen etsimisen, innovatiivisten lähestymistapojen hyödyntämisen ja markkinoiden kehittämisen uuden tiedon pohjalta. Exploitation puolestaan hyödyntää jo olemassa olevaa tietoa siihen, miten organisaatio pystyy entisestään tehostamaan rutiinejaan ja luomaan siten kustannustehokkuutta. Onkin esitetty, että nämä molemmat lähestymistavat ovat kriittisiä organisaation menestymisen kannalta. Toisaalta pienissä yrityksissä joudutaan usein tasapainottelemaan sen kanssa, onko resursseja käytettävissä sekä uuden että olemassa olevan kehittämiseen.

Tasapainoa näiden kahden välillä kutsutaan käsitteellä ambidexterity (Brix, 2019), jolle ei ole olemassa kovinkaan hyvää suomennosta. Aiempi tutkimus on osoittanut, että nimenomaan tällä uuden ja olemassa olevan yhtäaikaisella kehittämisellä on positiivinen vaikutus yrityksen menestymiseen (Junni ym., 2013). Täten yritysten onkin hyvä kehittää erilaisia lähestymistapoja siihen, miten sekä uuden kehittämiseen että olemassa olevan tehostamiseen voitaisiin ohjata resursseja.

Digitalisaatio apuna yrityksen kehittämisessä

Digitalisaatio vaikuttaa yritysten toimintaan monin eri tavoin. Tämän vuoksi Diginet-testiin kehitettiin osio siitä, miten yritys voisi hyödyntää digitalisaatiota sekä uuden kehittämisessä että olemassa olevan toiminnan tehostamisessa. Diginet-testissä pyydetään yritystä arvioimaan ensiksi sitä, miten digitalisaatiota on hyödynnetty uuden kehittämisessä. Tähän liittyy se, miten digitalisaatio on auttanut yritystä ajattelemaan “laatikon ulkopuolelta” yrityksen etsiessä uusia teknologisia ideoita sekä se, miten yritys on kehittänyt innovatiivisia tuotteita ja palveluita digitalisaatiota hyödyntämällä. Yritys voi myös etsiä aktiivisesti uusia digitaalisesti tavoitettavia asiakasryhmä, keksiä luovia, digitaalista teknologiaa hyödyntäviä tapoja tyydyttää asiakkaiden tarpeet sekä ottaa haltuun uusia markkina-alueita digitalisaation luomien mahdollisuuksien avulla.

Olemassa olevan toiminnan tehostaminen ja kehittäminen liittyy vuorostaan siihen, miten digitalisaatiota hyödyntämällä on pystytty alentamaan kustannuksia, miten tuotteiden ja palveluiden laatua on kehitetty digitalisoitumisen avulla, miten prosesseja on automatisoitu digitaalisten ratkaisujen avulla ja miten digitalisaatiota on hyödynnetty nykyisten tuotteiden ja palveluiden kehittämisessä. Lisäksi digitaalisia ratkaisuja voidaan hyödyntää asiakastyytyväisyyden seuraamiseen sekä nykyisten asiakassuhteiden ylläpitoon ja kehittämiseen.

Testin avulla yritykset saavat selkeän kuvan digitalisaationsa tasosta ja palautetta, miten digitalisaatiota voisi entisestään edistää yrityksessä ja sen verkostossa. Tämän lisäksi yritykset voivat verrata omaa tulostaan muiden yritysten tuloksiin, koska palautteessa on sekä yrityskohtainen osuus, että yhteenveto kaikkien testin tehneiden yritysten vastauksista. Diginet-testiä tullaan testaamaan vielä yhteistyössä eteläpohjalaisten pk-yritysten kanssa, jonka jälkeen se muokataan lopulliseen muotoonsa.

Artikkeli on valmisteltu osana Digitalisoituvat yritysverkostot DigiNet -hanketta, joka on Euroopan unionin osarahoittama. Haluamme kiittää rahoittajaa hankkeen ja artikkelin rahoittamisesta.

Sanna Joensuu-Salo
dosentti, tutkijayliopettaja
SeAMK

Emmi Tuurinkoski
MBA, projektipäällikkö
SeAMK

Tuire Hautala-Kankaanpää
tutkijatohtori

Vaasan yliopisto

Anni Rajala
nuorempi apulaisprofessori, projektipäällikkö
Vaasan yliopisto

Lähteet:

Brix, J. (2019). Ambidexterity and organizational learning: Revisiting and reconnecting the literatures. *The Learning Organization*, 26(4), 337–351.

Junni, P., Sarala, R.M., Taras, V., & Tarba, S.Y. (2013). Organizational ambidexterity and performance: a meta-analysis. *Academy of Management Perspectives, 27*(4), 299-312.

March, J.G. (1991). Exploration and Exploitation in Organizational Learning. *Organization Science, 2*(1), 1-147.